

Efterafgrøder i praksis

Etablering af efterafgrøder og efterafgrødeblandinger på sandjord

Efterafgrøder er blevet det store emne i planteavlen for øjeblikket. Det er der flere grunde til:

- * Lovkrav om at opsamle N i perioden uden bevoksning fra høst til næste afgrøde etableres
- * Frivillige efterafgrøder med tilskud for at opnå bestemte miljømål
- * Frivillige efterafgrøder for at opbygge jordens puljer af organisk stof (blandinger af mange arter, der kan være N-fixerende, P-frigørende og opsamlende af det frigjorte næringsstoffer fra jordens puljer)
- * MFO-efterafgrøder, der skal øge biodiversiteten på markerne og derved opfylde miljøkrav som betingelse for fuld grøn støtte

MFO-efterafgrøder kan være græs udsået i foråret sammen med hovedafgrøden eller senest den 31/5; majs dog den 30/6

MFO-efterafgrødeblandinger sået i juli måned skal bestå af mindst to arter af korn, græs, korsblomstrede afgrøder, cikorie eller honningurt.

Ved såning fra den 1/8 til den 20/8 må blandingen alene bestå af vårbyg, vinterrug, stauderug, hybridrug eller havre; desuden af korsblomstrede afgrøder og/eller honningurt.

Et godt bud på en efterafgrøde, hvor der ikke kan forventes en tidlig høst, er græs sået samtidig med vårkorn. Det vil oftest lykkes, og så er man ikke bundet af en bestemt høstdato. Brug her sildig alm. rajgræs, som både er billig, normalt etablerer sig godt og vokser hurtigt efter høst. Desuden er blanding af flere arter ikke et krav.

Ved såning i juli skal der blandes min. to arter. Gode muligheder er honningurt og olieræddike. Såfremt der ikke skal tages hensyn til raps i sædskiftet, er gul sennep også velegnet og vokser hurtigt til.

For at opnå den fulde grønne støtte (1/3 af den samlede støtte) er etableringen meget vigtig. Her fungerer såningen af græs samtidig med vårafgrøden normalt godt, og dermed er der ro på omkring høst.

Mange ønsker ikke græs i bunden af afgrøden ved høst og foretrækker derfor at gøre brug af blandinger, der skal etableres før eller efter høst. Her i *vestjysk* har vi ikke gode erfaringer med såning af blandinger før høst. Det lykkes bedst ved etablering med såmaskine eller harve påmonteret en spreder, der udspreder før pakkervalsen på harven.

I et kornrigt sædskifte bør der vælges tokimbladede blandinger, og efter den 1. august giver reglerne aktuelt kun lov til at bruge korsblomstrede og honningurt udover korn. I sædskifter, hvor der overvejes raps, bør der absolut ikke anvendes gul sennep. Brug da olieræddike som den dominerende og honningurt med min. 10 % af frøantallet for at få en god blanding af to arter.

Er man sent ude, er det billigste en blanding af to kornarter, og her bør man vælge vårsæd. Vintersæd er ikke genetisk kodet til at vokse meget om efteråret, og derfor bliver opbygningen af organisk materiale for lille.

Ved valg af korn skal man være opmærksom på, at man nemt vedligeholder den grønne bro, hvilket øger risikoen for tabsvoldende sygdomme. Derudover ser vi både i forsøg og praksis, at eftervirkningen i korn året efter er bedre, hvis der er brugt tokimbladede arter som efterafgrøde.

Husk, at hvis du anvender eget dyrket korn som efterafgrøde, skal der betales forædlerafgift, og hybridrug er der patent på. Derfor må korn avlet på hybridrug ikke anvendes.

Har du marker, der skal vårsæd på i foråret, og som ikke er bundet af krav til MFO-efterafgrøder, vil jeg klart opfordre til at bruge lidt dyrere blandinger af forskellige arter tilpasset til næste års afgrødevalg. Det gavner både udbyttet, biodiversiteten, forbedrer jorden og mindsker gødningsudgifterne.